

Coves del Toll

Moià

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: A 6 km a l'est de Moià. Km de la N-141-c direcció a Vic.
Emplaçament Trencant a la dreta. Camí asfaltat que va a la masia de las Closanes.

Coordenades:

Latitud: 41.8052
Longitud: 2.149
UTM Est (X): 429307
UTM Nord (Y): 4628498

Classificació

Número de fitxa 08138 - 163
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Neolític Edats dels Metalls Prehistòric
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL núm. Catàleg 836-I. 1985
Número inventari Sí, nº 003, ACCN 1520
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament - Pl. Sant Sebastià, 1 08180 Moià
Autor de la fitxa Cristina Casinos
Data de registre de la fitxa: dg., 16/09/2018 - 02:00

Descripció

El complex càrstic de les coves del Toll el formen quatre cavernes i un avenc. La galeria principal s'anomena Coves del Toll o Galeria Sud, i és la que dona nom a l'indret natural, Parc Prehistòric. La cova del Toll és una cova natural d'habitació sense estructures agermanada amb la cova de les Toixoneres (les separen 150 m). És una formació càrstica sense moltes estalagmites i estalactites, tot i que n'hi ha en formació, ja que la cova del Toll és encara una cova viva. La seva cartografia té forma de lletra T i les restes arqueològiques i paleontològiques s'han trobat a la zona de la galeria sud. El recorregut de la visita guiada és de 153 m aproximadament, però en la seva totalitat té quasi 2 km. La visita guia al visitant per la galeria sud i un tros de la banda est fins la galeria anomenada de la Trompa de l'Elefant. De la galeria sud fins la surgència, que és per on el riu subterrani surt a l'exterior, hi ha encara uns 800 m de recorregut espeleològic.

Observacions:

L'equip tècnic del Museu Municipal de Moià és qui organitza les visites guiades de la galeria sud i els tallers didàctics que es fan a l'entorn natural.

Les restes arqueològiques trobades en les últimes campanyes realitzades a Toixoneres i al Toll es troben a la URV de Tarragona, caldria que un cop estudiades tornessin al Museu Municipal de Moià. A l'inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya consta la cronologia: (-1500/-1200); Paleolític Mig a Neolític Antic Cardial (-90.000/-4000), però no s'al·ludeix a l'època del Bronze que també està representada a la cova.

Història

La referència històrica que es coneix del Toll és de finals del s. XVIII per Francesc Vilarrúbia, amo del Masot, que en alguna de les seves "expedicions" hi havia trobat algun fòssil.

L'any 1948 el grup d'exploracions Subterrànies del Club Muntanyenc Barcelonèsí va descobrir la zona sud de la cavitat. Gràcies al mecenatge del Sr. Sebastià Oller es van realitzar excavacions durant els anys 1955-57. Durant els anys 1976-77 un equip mixt de l'Institut de Prehistòria i Arqueologia de la Diputació de Barcelona i del CNRS de Tolosa de Llenguadoc dirigit per J. Guilaine i M. Llongueras van portar a terme dues campanyes ampliant l'estudi de les restes arqueològiques i paleontològiques de la cova.

L'any 1985, després de les riuades de 1982, que van inundar la cova, Ma. A. Petit realitzà la penúltima campanya al Toll.

L'any 2006 es van continuar les tasques de rebaix de dues de les cates (reomplertes en les inundacions del 82) per l'equip de l'Eudald Carbonell, dirigit per J. Rossell, que realitzen campanyes d'estiu a la Cova de les Toixoneres.

La cova del Toll és una de les coves més importants d'Europa quant a restes paleontològiques d'època del Quaternari, destacant una gran varietat d'animals que van fer servir la cova com a cau...el rinoceront de Merck, el rinoceront llanut, l'hipopòtam, el cérvol, el porc senglar, el lleó de les cavernes, el bisó...essent l'ós de les cavernes del que més restes s'han trobat. Del període del Paleolític es troben restes de fogueres localitzades en els estrats H i G de la cova. El material que pertany al Neolític correspon a la fase del Neolític Antic i es tracta de ceràmica cardial. La data del C14 ens porta al 3860BC. Apareixen tot seguit les fases Epicardial i Montboló on l'ocupació de la cavitat és molt més intensa. Les datacions van del 3640-3450BC a les més baixes 3350 i 3150BC.

Els elements " Chassey " també hi són presents. Hi ha diferents enterraments inhumacions, un relacionat amb les fases Montboló i els altres amb els sepulcres de fossa. El darrer període d'ocupació és de l'Edat del Bronze Antic i Mitjà (gerres, vasos...) amb una cronologia de 1850 a 1490BC.

Actualment encara hi ha restes per excavar i les que s'han extret en les diferents campanyes de la seva història estan dipositades, majoritàriament, en el magatzem del Museu Municipal de Moià.

Bibliografia

- Daura, A; Galobart, J; Piñero, J (1995); L'Arqueologia al Bages. Monogràfics. Ed. Centre d'Estudis del Bages. Manresa.
- Generalitat de Catalunya (2007); Servei del Patrimoni Arquitectònic.
- Generalitat de Catalunya (2008); www.cultura.gencat.net/invarque
- Gómez i Costa, E (2001); Les Coves del Toll. Modilianum. Quaderns de divulgació 2. Moià, juny.
- Hernández i Herrero, G (2008); Resposta de petició R/N: 421K102GH/tt. Direcció General de Patrimoni Cultural. Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Modilianum (2001); núm. 24. Ed. Modilianum. Moià, juny.
- Petit i Mendizabal, MA; Surroca i Arisa, J (1996); La Prehistòria del Moianès. Els nostres orígens. Ajuntament de Moià, Patronat de Museus. Moià.

